

SAMSVAR 11 - Hva koster et verdig liv?

00:00:00

Velkommen til dette samsvar. Seminaret som vi har kalt hva koster verre liv fattigdom i Dagens Norge. Jeg heter anita borch.

00:00:10

Jeg kommer fra forbruksforskningsinstituttet sifo ved Høgskolen i Oslo, Akershus, og det er som skal være møteleder.

00:00:17

Her i dag.

00:00:19

Ifølge eu så er hver fjerde europeer utsatt ved fattigdom eller sosial ekskludering blant de unge så er tallet hver tredje, og i Norge er tallet 15%.

00:00:34

Eller er det sånn?

00:00:36

Hvor kommer disse tallene?

00:00:38

Hvilken forståelse av fattigdom bygger de på?

00:00:44

Hva? Hvilke type altså hva? Hva betyr det at vi har disse fattigdomsmål for de ulike grupper?

00:00:53

Klarer det å favne alle som egentlig trenger hjelp, og hvilke tiltak kan iverksettes for å hjelpe dem eventuelt?

00:01:04

Det er noen av de spørsmålene som vi skal svare på i dag.

00:01:10

Til det, så har vi med oss en liten bukett av mennesker vi har med oss 3 forskere og 2 politikere, og vi kommer til eller gangen er som følger.

00:01:22

Først, så snakker politikerne i 10 minutter, så får vi kommentarer fra politikerne i 5 min.

00:01:30

Ja ja forskerne i 10 minutter så politikerne i 5 minutter og så lager vi et lite. Ja det her har vi stoler her fremme, og da stiller jeg da samler vi alle disse 5 innleiderne opp hit, og så stiller jeg dem et spørsmål, og så åpner vi opp til slutt for spørsmål i fra salen.

00:01:52

Så her er det bare å kvesse blyanter følge med.

00:01:57

Det viktige. Det er jo vi skal gjennom et lite program her, så det er viktig at vi følger.

00:02:02

Tida så etter 5 minutter. Når forskerne snakker, så vil jeg vifte med denne bunken.

00:02:10

Etter ett minutt når ett minutt igjen å snakke.

00:02:13

Så vil jeg reise meg.

00:02:16

Og så vil jeg vandre sakte mot innleideren når jeg står ett minutt fra, så er det virkelig på tide.

00:02:23

Å stoppe.

00:02:26

Okei første innleder, det er min kjære kollega elling borgeraas fra forbruksforskningsinstituttet sifo.

00:02:35

Han elling er referansebudsjettet får referansebudsjettet det er også kalt standardbudsjettet, og det er en type mål på hvor mye penger ulike typer hushold vanligvis bruker.

00:02:52

Det er et mål som brukes mye off, mye i den offentlige sektor. Standard som brukes mye i den offentlige sektor, for eksempel på sosialkontorene.

00:03:00

Det er veldig stor betydning for vår oppfatning av hva som er et rimelig.

00:03:03

Forbruksnivå men i dag så skal elling snakke om et forbruksbasert fattigdomsmål. Og hva?

00:03:10

Er det elling?

00:03:12

Vær så god.

00:03:17

Som de fleste av dere vet, så anvender vi Norge et såkalt inntektstap tilnærming til fattigdom.

00:03:24

Og så enten.

00:03:25

Så brukes eus mål på fattigdom, som er 60% av medianinntekten, eller så bruker vi oecd som mål, som er 50% av medianinntekten. Dette er 2 lave inntektsmål.

00:03:37

Men ofte så blir det satt likhetstegn jeg har.

00:03:39

Den på i forlomme?

00:03:43

Jeg har skutt på. Ja, hører dere meg?

00:03:48

Nå stopper dere klokka, er det noe som skremt vettet av meg, så er det 10 minutters innledning. Det har aldri, men jeg har den på.

00:03:58

Ja, jeg brukte den. Den er på.

00:04:05

Under kampene i prikket inn.

00:04:08

Tar vi bare kjapt?

00:04:22

Jeg skru den på. Ja.

00:04:24

Hjelper det nå ja.

00:04:27

Det er egentlig et tegn på, at jeg er gammel. Når jeg var yngre, så hadde jeg en dyp og litt sånn sexy stemme, og jo eldre blir jo svakere blir til slutt, så er det nesten ingen som hører.

00:04:36

Og snakker sånn her?

00:04:41

Snakket da om oecd målet med eu målene og og og det varierer noe om vi i.

00:04:47

Norge bruker 60%.

00:04:49

Eller av median eller 50% av median for å definere fattigdomsgrensa.

00:04:55

Og begge målene brukes med den vanligvis når en da snakker om fattigdom og lavinntekt, så er det vel 50%, altså oecd målet som som.

00:05:04

Som blir blir brukt.

00:05:06

Og argumentet for det er jo da at sosiale ytelser i Norge er bedre enn i mange eu land.

00:05:13

Og slik at kostnadene for nødvendig livsopphold da er lavere i Norge, enn enn enn i.

00:05:19

Eu som et sånt argument?

00:05:21

Og ofte så har også kriteriet da på å bruke lavinntekt opp mot fattigdom, og at vi har hatt da lav inntekt i en i 2 år igjen i en treårsperiode. Kommer tilbake til det, og jeg vet at min.

00:05:34

Fra byrået vil jo snakke ganske.

00:05:36

Mye om om om.

00:05:38

Men ikke sant med ujevne mellomrom, så oppstår det, og da har.

00:05:41

En debatt eller eller kanskje sånn kritiske røster?

00:05:46

Om denne måten å definere fattigdom på, og.

00:05:51

Her har jeg en uttalelse fra Anniken Huitfeldt, og det var de samme månedene som hun gikk av som arbeidsminister i tjuetretten.

00:06:00

Og hvor hun da.

00:06:03

Stille det ganske sånn retorisk spørsmål, ikke sant? Hun synes at den offisielle fattigdoms definisjonen er for raus og stiller da spørsmålet om det er rimelig å sette fattigdom stempelet på et hushold med 2 voksne og 4 barn på en årlig inntekt på 605 og.

00:06:20

80.000 kroner.

00:06:23

Selv om det da kanskje virker raust for veldig mange, så er det.

00:06:27

Veldig vanskelig å svare på det spørsmålet hun stiller.

00:06:30

Ikke sant fordi vi mangler noen kriterier for et svar. Altså, det blir veldig ofte sånn å se på hva jeg tjener og om ikke sant og hva naboen.

00:06:39

Tjener, men men men men vi.

00:06:41

Mangler gode e kriterier da.

00:06:44

Som skal ha blant annet ha ekstremt gode kunnskap om husholds økonomi, for eksempel.

00:06:49

For å kunne for å kunne vite hvor.

00:06:51

Stor inntekt som er.

00:06:52

Nødvendig for å for å for å for.

00:06:54

Å skille mellom hva som er akseptable og uakseptable. Levekår.

00:06:58

Og det er jo noe av.

00:06:59

De fleste av oss ikke har da.

00:07:02

Men for ordens skyld, og så må jeg gjerne for å være helt på den sikre siden, så er det egentlig ganske mange fordeler med lave inntektsmål, så jeg argumenterer ikke mot lave inntektsmålet. Det jeg argumenterer er for det er at en automatisk kobling mellom lavinntekt og fattigdom.

00:07:21

Ikke sant? Det er god datatilgang med lav inntekt også internasjonalt, som gjør det mulig å sammenligne mellom land. Og det er mulig å sammenligne over tid, ikke sant?

00:07:29

Følge utviklingen over tid og ikke minst også identifisere grupper med lav inntekt. Så det er det er for meg helt uproblematisk og. Og selvsagt så må vi.

00:07:38

Liksom bruke den type mål.

00:07:44

Men men det er da en god del svakheter ved inntektsligningen ved å knytte den opp imot den opp imot fattigdom.

00:07:56

Svakhetene er helt åpenbare synes jeg det er at disse inntektskutt nå bruker 50% eller 60% av medianinntektene er egentlig litt tilfeldig, selv om det ligger en del dataanalyse bak, så blir det kuttet tilfeldig. Hvorfor ikke 66,7% da? For for å si det sånn altså en har valgt noen mål.

00:08:18

Og det mangler da en substansiell begrunnelse. Det vil si det vil si hva som er uakseptable leveår hvor koble opp til en viss inntekt den den den den er borte.

00:08:30

Og så er det.

00:08:30

Altså da slik at at det er en del problemer med med forbruksvekter da altså forbruksvekter det er.

00:08:37

For å kunne sammenligne hushold med ulik alders.

00:08:40

Og og og.

00:08:41

Antall personer i husholdet og og med ulike alder, så sånn med den, så så utarbeider vi også vekter for.

00:08:48

For for hushold. Det er kompliserte greier, og jeg skal ikke gå inn på på disse vektene her annet enn å si at det er vanskelig å finne empiriske belegg for både barne vektere og voksenvekt, men kanskje spesielt barnevaktene og jeg går ut fra at du også vil si noe.

00:09:04

Å si noe om det?

00:09:07

Og det er også noe med at vi måler ulikhet, som sagt ikke nødvendigvis fattigdom, og det er altså da slik som en kan se i debatten og den disse kritiske røstene som snakker om at det mangler nei fy fader.

00:09:22

Lav lav lav politisk legitimitet da.

00:09:28

Jeg er klar over at, men her oppsummeres i og for seg viktige innvendingene mot mot å koble lavinntekt opp i mot fattigdom.

00:09:38

Tone fløtten. Jeg er klar over at det er mye tekst, men det er kun.

00:09:41

3 ting jeg.

00:09:42

Er opptatt av her.

00:09:43

Det er for det første at det finnes kompensasjonsmekanismer for dårlige levekår som ikke fanges opp i inntekts tilnærmingen og så aktivitetskort for barn og unge.

00:09:52

For eksempel og for det?

00:09:54

Handler delvis om en da en følge av det første, så at det er mangel på overlapp mellom mellom lavinntekt og levekårs levekårs og så koblingen mellom lav inntekt og svarer svake levekår. Det er problematisk empirisk.

00:10:07

Og for det tredje som jeg da glad glad i som da tone sier, altså en avklaring av hva som bør være et akseptabelt inntekts og forbruksnivå for barn og voksne i Norge vil styrke fattigdomsbegrepet legitimitet.

00:10:23

Og det er nettopp det.

00:10:24

Som er temaet mitt og.

00:10:25

Som jeg da skal begynne på, når allerede.

00:10:27

Er brukt halvparten av via.

00:10:31

Og det er også et forbruksbasert fattigdomsmål som som et alternativ da til til til.

00:10:40

Til inntektsmålet, og det forbruksbaserte fattigdomsmål det bygger på sifo sitt referansebudsjett som definerer et nøkternt med en rimelig forbruksnivå og arbeidsdiagnose. Flytdiagrammet her beskriver altså de ulike elementene i oppbyggingen av referansebudsjettet.

00:10:58

Fagfolk kunne innenfor de ulike forbruksområdene og områdene utviklet av ved hjelp av både empiriske, normative og og dels fokusgrupper. En detaljert forbruks pakke.

00:11:12

Som som da ligger her detaljert forbruks pakke som representerer et av flere eksempler på hva som er et rimelig forbruksnivå.

00:11:22

Jeg har ikke tid.

00:11:23

Til å gå inn på den her nå. Men det er også den modellen som ligger til grunn for utarbeidingen av minimums budsjettet, og det ble gjort på følgende måte.

00:11:31

Ved hjelp av fokusgrupper som ble fulgt opp over en viss tid, ble forbruks pakken i referansebudsjettet som ligger her diskutert.

00:11:40

Og det gjaldt.

00:11:41

Alle aspektene ved denne pakken gå inn på den som ligger her type varekvalitet mengde lever.

00:11:47

Brukstid og pris.

00:11:50

Mm og målet var da å komme fram til hvilke varer og tjenester i referansebudsjettet som ikke inngår i et minimumsnivå, altså snakk om å redusere referansebudsjettet og minimum ble da i praksis forstått som blant deltakerne i fokusgruppene om og så minimum mm ble forstått som det som var legitimt, altså grensene for hva som var legitimt at det offentlige brukte av våre skattepenger.

00:12:20

Ikke sant? Og litt sånn sosialkontor og sosialhjelp som som lå inne og kostnader ved å tilegne seg denne pakka er også lik den inntekten.

00:12:30

Altså kostnaden er lik inntekten for å kunne ha et minimumsforbruk, det vil si da i.

00:12:36

Denne sammen den økonomiske fattigdomsgrensa.

00:12:42

Nå hoppe, hoppe litt her og hoppe litt fort. Og det er i første omgang. Så er det da slik at referansebudsjettet tak i med boutgifter.

00:12:52

Når vi da kommer over og skal se på de offisielle fattigdomsgrensen, så har vi trukket inn boutgifter, men men i.

00:12:57

Første omgang så.

00:12:57

Ser vi på det forbud utelukkende forbruksbaserte fattigdomsmål?

00:13:01

Det knyttet opp imot økonomisk sosialhjelp og normer for økonomisk sosialhjelp, og etter min mening så er også økonomisk sosialhjelp det operative reelle operative fattigdomsnivået.

00:13:13

Det er de som da ikke har penger til livsopphold. De får da penger av staten, ikke sant? Fordi de.

00:13:20

Hmmm og hvis vi da ser på vårt minimumsbudsjett, så registrerer vi da at sosialhjelp de anbefalte nivåene for for sosialhjelp ligger også vesentlig eller ligger under minimums budsjettet vårt så fattig som skal jeg og det varierer på 1000 kroner på på en enslig og 2000 på.

00:13:43

Eneste unntaket her barn 0 5 år hvor vårt minimumsbudsjett faktisk ligger noe under sosiale sosialhjelpen. Men jeg har også noe.

00:13:51

Med den tekniske måten å beregne på.

00:13:55

Så hovedkonklusjonen er at økonomisk sosialhjelp er lavere enn enn sifo sin minste til minste minstebeløp.

00:14:06

Kan vi se på boutgifter?

00:14:10

Og da for å illustrere bokostnader, så valgte vi da utgangspunkt i gjennomsnittlig husleie med utgangspunktet tall fra Statistisk sentralbyrå og strøm strømudgifter for leietakere i ulike husholdstyper og leie ble da valgt fordi det er ganske problematisk å beregne kostnader ved selveie, uten at jeg skal komme inn på det her nå så, men samtidig så er det sånn at at majoriteten av de som leier er tilhører da de fattige eller iallfall lage interessegruppene sånn at det lar seg på en måte forsvar.

00:14:42

Vi vet jo da at.

00:14:43

Leie eller bokostnadene varierer veldig geografisk, og det er fullt mulig å lave lave, ikke gå på gjennomsnittet, men lave liksom geografisk betingede bok og bokostnader og leiekostnader.

00:14:56

Men skal vi sammenligne minimums budsjettet med de offisielle eller de de ja de fattigdomsmål alene oecd og eu, så er det mulig å forsvare å bruke gjennomsnittet, ikke sant for fattigdommen disse eu oecd målene offisielle målene. De varierer jo ikke geografisk, det gjelder for landene som.

00:15:15

Som som som helhet.

00:15:19

Veldig fort her ser du en minimumsbudsjett, inklusive boutgifter.

00:15:24

Og det vi da kan veldig kjapt. Det skal legge merke til. Det er jo at for enslig uten barn så er også den fått.

00:15:32

Fridomens grensen og i anførselstegn med utgangspunkt i det forbruksbaserte fattigdomsmål. Det for en enslig er på vel 100 og nett og 185.000 kroner i året, mens for et par med 3 barn så ligger den på trener og femogsytti vel trenere og 75.000 bare sånn tallmessig.

00:15:55

Viser vi nå sammenligner. Det er også litt komplisert å se. Skjønnere det da det er mange tall, men hvis vi nå sammenligner minimums budsjettet for ulike husholdstyper med eu 60 oecd 50, så finner vi veldig klart her at minimums budsjettet er vesentlig lavere enn e 60, altså e 60 er er er høy.

00:16:17

Sammenlignende derfor dermed eller derimot vårt budsjett eller vårt mål oppgir mot oecd så ser vi at her er forskjellene vesentlig mindre.

00:16:29

Og på en.

00:16:30

Del områder altså noen eller på en del på en del husholdstyper, mener jeg enslige for eksempel ligger også vårt.

00:16:36

Vart et estimat høyere enn noe cd 50. Det samme gjelder for enslige forsørgere med et barn og enslige AA part uten barn.

00:16:51

Det vi.

00:16:52

Registrerer og som er egentlig kjempeinteressant. Det er forskjellen der ved antall barn øker det forbruksbaserte fattigdomsmål. Det øker ikke kostnadene for for for ekstra barn i samme grad som som EU 60 og oecd 50. Altså det blir ekstreme forskjeller og det vi vet. Det er å uten at jeg kan argumentere for hva tid til å argumentere for det.

00:17:17

Nå det er det at.

00:17:18

Vi overvurderer kostnadene ved å ha barn.

00:17:22

Disse målene og ikke minst overvurdere kostnadene ved å.

00:17:27

Å ved barn i barnerike.

00:17:28

Regler det gjelder oecd, det gjelder eu målet, og det gjelder også si formålet. Så det er da sagt at vi har per i dag, så kan vi forsvare og beregne forbrukslån eller kostnadene for et hussalg opptil 3 barn.

00:17:44

Men så skjer det noe i kostnadsprofiler for husholdene og over 3 barn, og det har vi faktisk ikke kunnskap om, så det er jeg er forsker og mener at det her har vi et forskningsbehov og det jeg har sagt nå de siste 30.

00:17:56

Ordene, ikke sant? Men det er et problem ute i kommunene. Det er et problem hele veien, ikke sant? Barnerike familier kommer inn en bruker referansebudsjettet en bruker andre typer mål, og så ser du at de har jo et forbruksbehov som koster skjorta, ikke sant, og som ligger langt over det som som som.

00:18:13

Er er legitimt.

00:18:16

Så jobben vår er i og for seg da å kunne kunne.

00:18:19

Gå inn og og og.

00:18:21

Og få bedre kunnskap om om hvordan hushold tilpasser seg da det å ha mange barn.

00:18:30

Siste sliden.

00:18:35

Da det gikk litt fort, men den siste feilen hva er foregår? Fordelene med minimums budsjettet og i hytta til forbruksbaserte tilnærmingen til levekår.

00:18:44

Det er for det første at den.

00:18:45

Er veldig konkret den det er.

00:18:47

Også mulig å diskutere innholdet, og det er mulig det hele kan være med på å diskutere. Innholdet gjør for seg at den er veldig konkret i motsetning da til til.

00:18:59

Lave inntektsmålene og fattigdomstallene hvor som som på en måte.

00:19:02

Er litt tomt for innhold da.

00:19:04

Og for det andre, så kan den også da diskuteres det. Jeg sa altså i en i en i en i en breiere breiere offentlig diskurs og er ikke utelukkende knyttet opp til de som den ekspertens diskursen da som som som fattigdomsmål og fattigdomsdefinisjon ofte.

00:19:20

Er utsatt for.

00:19:23

Og for det tredje, som også er kjempeviktig. Det er, at den er mindre følsom for endringer i inntektsfordelingen. Det tar altså tid for inntektsendring eller inntektsøkninger slår inn i grunnleggende forbygges forventninger.

00:19:37

Mens innen når du bruker disse inntektsmålene, så er det så skjer det endringer i inntektsfordelingen og utvikling av inntekt, så skjer det automatisk en økning og endring av fattigdomsnivået.

00:19:50

Det er ikke sånn i virkeligheten altså. Det tar tid før før før disse inntektsendringen slår inn og det er fullt mulig, og det tar vi høyde for både referansebudsjett og innenfor budsjettet.

00:20:03

Yes da, så sier jeg da litt beskjedent som jeg kledelig beskjedent, nemlig at jeg mener at vi har bedre estimater på barne kostnadene.

00:20:10

Da har jeg et lite spørsmålstegn bak. Jeg vet at mine kolleger og min sjef liker ikke å ha det.

00:20:16

Vi skal være offensive, men jeg mener fremdeles, at det bør kunne diskuteres, og så er det noe med at jeg tror at det å bruke da et forbruksbasert mål, det er faktisk mer treffsikkert. Men det kan også diskuteres.

00:20:28

Ja, det var i korte trekk.

00:20:31

Det hadde jo sitt.

00:20:37

1000 1000 takk elling.

00:20:42

Vær så god en liten oppmerksomhet i anledning.

00:20:46

Innledning på.

00:20:50

Øk neste mann ut er tor Morten Normann fra Statistisk sentralbyrå, og han skal snakke om hvordan byrået har nærmet seg dette med fattigdom.

00:21:01

Vær så god ja takk for det.

00:21:04

Da håper jeg denne virker nå hjørnet der folk.

00:21:09

Ja takk for invitasjonen. Jeg har bra å se at ikke alle har tatt påskeferie enda.

00:21:15

Du kan snakke litt om viktige temaer også inn mot påske. Her skal jeg si litt om hvordan Statistisk sentralbyrå nærmer seg fattigdomsproblematikken.

00:21:28

Litt i forlengelsen av det som ble sagt her i stad om bruk av lav inntektsmål.

00:21:35

Og da er jo liksom det store spørsmålet er jo.

00:21:38

Som også var inne på en. Så hvordan i all verden skal vi?

00:21:40

Måle fattigdom, og jeg synes.

00:21:43

Det er et godt sted å begynne.

00:21:46

Det er ikke fordi at jeg har begynt i tekstilbransjen for å å spe på inntekten.

00:21:51

Men det er for å illustrere at fattigdom er å kunne det ikke noe nytt fenomen. Det har vi diskutert siden antikkens tider, og denne linskjorta som det er hentet fra en som kanskje er mer kjent for å drive med andre ting i akkurat fattigdom, nemlig adam smith.

00:22:08

Og han mente at en linskjorte det måtte man ha for å kunne opptre i offentligheten uten skam. Hvis du ikke hadde råd til en linskjorte, så hadde du teddia så dårlig at du hadde falt ned i et disgraced the green of poverty.

00:22:25

Og det viser på egentlig 2 ting. Det viser litt hva fattigdom egentlig handler om, men det handler jo om å være i stand til å delta i samfunnet på like fot med alle andre rundt deg.

00:22:37

Og det viser at fattigdom alltid er relativt.

00:22:42

Så det må måles i forhold til det samfunnet man faktisk lever i. Linskjorta er jo ikke noe særlig bra fattigdomsindikator i dag. Kanskje en sånn sånn som det her. Et bedre bedre mål.

00:22:54

Dette er noe alle forventer at vi skal ha råd til.

00:23:03

Ssb sin tilnærming til til fattigdomsproblematikken er relativt.

00:23:09

Altså inntektsmålet er det relativt mål som alltid tar hensyn til hvordan samfunnet rundt ser ut.

00:23:15

Og så blir det jo sagt, og det ble sagt her i stad også at vi måler fattigdom, men det gjør vi ikke.

00:23:21

Ssb bruker ikke begrepet fattigdom om vårt mål. Vi kaller det for lavinntekt.

00:23:26

Og det er veldig, veldig bra.

00:23:29

Nettopp av de tingene som vi snakket om, som som som melding var inne på her i stad, så vi.

00:23:34

Vi kan ikke konkretisere fattigdom og si eksakt hva det er for noen ting, så vi nærmer oss det på en litt mer indirekte måte, og så kaller vi det.

00:23:44

Ja vi kan kalle det som eu eu gjør. Eu har heller ikke noe offisielt fattigdomsdefinisjon, så når man sier at eu sier at så så mange fattige fattige, så gjør de egentlig ikke det de sier at så så mange er i risiko for å være fått.

00:24:00

Og det er på en måte vår tilnærming til problemet, og det betyr også at.

00:24:06

Man må se flere ting i sammenheng. Lavinntekt er jo ikke det eneste som beskriver fattigdomsproblematikk. Man må også ta inn ulike mål på levekår, levekårsproblemer og se hvordan disse tingene henger sammen. Og så ser ikke vi det som vår jobb å jobbe fram mot en eksakt definisjon av fattigdom.

00:24:27

Vi har en litt mer sånn.

00:24:29

Breiere tilnærming, der vi mener, at det er mange ulike mål som kan beskrive det fenomenet.

00:24:40

Det er forøvrig heller knapt. Jeg vet ikke om nesten noe land i Europa som har en offisiell definisjon av fattigdom. Danskene prøvde vel for noen år tilbake. Det tror jeg henter med et relativt hardt mageplask.

00:24:56

Og det er rett og slett fordi at når man begynner å diskutere hva innholdet skal være, så blir det en veldig normativ diskusjon, og det blir liksom vanskelig å komme fram til en enighet, sånn at jeg mener, og jeg tror jeg sv mener at vi må nærme oss fattigdomsproblematikken fra flere sider samtidig.

00:25:15

Men det er jo ikke til å komme bort fra at dette lav inntektsmålet. Det brukes jo veldig mye, og det blir ofte omtalt som fattigdom II, den offentlige debatten, og det er et viktig mål med sine styrker og svakheter som vinner på i stad.

00:25:29

Jeg skal ikke argumentere mot de svakhetene du var inne på her, for det er helt enig i at det er akkurat de svakhetene som er ved inntektsmålet, men det likevel viktig å vite.

00:25:39

Hva er det for noen?

00:25:40

Ting, hva er det vi måler når vi måler lavinntekt? Og det kan være greit å ha med seg når man diskuterer om dette er fattigdom eller ikke.

00:25:49

Det er mange ting som inngår i dette fattigdomsmål. Det som man eller fattigdomsmål som ikke er lav inntektsmålet som det kan være greit å ha med seg.

00:25:59

For det første.

00:26:00

Så må man.

00:26:01

Operasjonalisere og vite hva er inntekt, og alle kan tenke at det er et veldig enkelt og greit begrep.

00:26:07

Men det er det jo.

00:26:08

Ikke altså inntekt kan være så mangt. Vi måler bare alle kontante inntekter som en husholdning har i løpet.

00:26:16

Ett år.

00:26:18

Altså, og det betyr at svarte inntekter selvfølgelig ikke med private overføringer mellom husholdninger. Ikke med det kan vi komme litt tilbake til når det gjelder problemer med disse barnevaktene og verdien av å bo i en eid bolig for eksempel heller.

00:26:34

Ikke med.

00:26:35

Men bare de kontante inntekt.

00:26:38

Så har vi dette med husholdninger og stordriftsfordeler.

00:26:42

Altså vi må jo sammenligne husholdninger av ulik størrelse, og da må vi bruke disse forbruks vektene som melding var inne på i stad.

00:26:49

Og er helt enig. Det finnes ingen.

00:26:52

Objektiv sannhet i hvordan disse forbruksvarene skal se ut.

00:26:56

Eus vekt er jo at man gir første voksne vekten, én andre voksne vekt 0,5 og barn på vekt 0,3.

00:27:04

Så hvis da en, hvis vi skal sammenligne en enpersonhusholdninger med en husholdning med 2 voksne og 2 barn, så må altså de med 2 voksne og 2 barn ha en inntekt som er 2,1 ganger høyere enn en personlig ordningen for å ha samme levestandard.

00:27:20

Det er ingen objektiv, sannhet.

00:27:23

Men vi må på en måte velge.

00:27:25

Problemet med barnevaktene er jo i tillegg til det som er sagt her i stad. Det er at de teller samme vekt for hvert barn, så andre, tredje, fjerde, femte, sjette barn på samme vekten. I tillegg så har vi et økende problem når det gjelder barn med delt hushold.

00:27:41

Altså noen barn bor i flere husholdninger samtidig, og det har vi ikke noe særlig godt grep om, så det klarer faktisk ikke vi å ta høyde, for vi må telle barnet i en husholdning.

00:27:54

Og det kan ha noe å si.

00:27:56

Og i tillegg så foregår det ofte en inntektsoverføring mellom husholdninger som deler omsorgen for.

00:28:01

Barn, det har vi heller ikke helt kontroll.

00:28:04

Avstanden til medianinntekten kan vi også diskutere selvfølgelig. 60% er det som er mest brukt hos oss.

00:28:11

Men oecd 50 målet opplever vi på mange måter er litt mer på vei.

00:28:16

Men, men i forhold til forbruksbudsjett så treffer jo kanskje det litt bedre.

00:28:21

Men det eu bruker 60 prosenten oecd har strengt tatt ikke noe offisiell fattigdomsdefinisjon de har til og med gått bort ifra disse ekvivalens eller disse forbruksveksten sine og bruke noe oftere enn kvadratrot skala for å justere for husholdningsstørrelse.

00:28:36

Så også det er litt komplisert, men men man må på en måte.

00:28:40

Ta et valg.

00:28:41

Man må velge for å kunne operasjonalisere et mål og følge det over tid, så vi bruker i hovedsak 16%.

00:28:49

Skal vi måle inntekt over kort eller lang tid?

00:28:52

Er det nok å måle i ett år?

00:28:54

Hvis du har lav inntekt i ett år, får du da levekårsproblemer eller må du ha lav inntekt over lengre tid? Det er også en kompliserende faktor. Vi har mål på begge deler fordi at det utfyller hverandre egen.

00:29:07

Hvem er med? Det er også kanskje ikke så vanskelig spørsmål vi teller alle bosatte. Det betyr at alle som oppholder seg i landet her uten å være registrert bosatte. De kan ikke bli med i noen lave inntektsstatistikk.

00:29:20

Og vi holder ofte studentene utenfor.

00:29:24

Det er ikke fordi at vi har noe spesielt.

00:29:25

Imot studenter men det er fordi at studielån er ikke regnet som inntekt, og vi regner studietilværelsen som veldig midlertidig og som en investering i fremtidig inntekt, så dermed så tenker vi at det er rimelig å holde de utenfor.

00:29:40

Og så det siste punktet som veldig ofte dukker opp i debatten. Vi ser på inntekt et inntektsmål. Det betyr at du kan ha formue og likevel være regnet som lavinntekts husholdning.

00:29:54

Ofte dukker jo dette her liksom røkke mm ja rimi Hagen problemet opp altså folk som har null i inntekt, men kjempe store formuer.

00:30:02

Det er ikke hovedpoenget, men det finnes faktisk en viss formue også i husholdninger med lavinntekt, spesielt blant de eldste husholdningene.

00:30:13

Og hva er den formelen? Jo, i hovedsak. Så er jo den formelen hentet.

00:30:16

Opp i bolig.

00:30:18

Og så kan man spørre seg, er det lett å omsette boligformuen til forbruk?

00:30:24

Det er en debatt som vi sikkert kan ha og kan diskutere, men vi har ofte ikke med forbruk når vi snakker om lag.

00:30:34

Så da er jo spørsmålet til slutt. Jeg er lavinntekt et mål på inntektsfordeling, eller er det et mål på fattigdom eller fattigdomsproblemer?

00:30:43

Svaret er vel litt av begge deler vil jeg tenke, men i hovedsak kanskje et inntektsfordeling.

00:30:52

Kan jo ikke være bekjent av å være fra ssb uten?

00:30:53

Å ha med noen tall?

00:30:57

Så da må vi ha noen grafer også på de ulike lav inntektsmålene.

00:31:02

Dette er kanskje det som oftest refereres til dette? Er det årlige lav inntektsmålet som vi kaller ofte da for e 60. Altså dette er andelen hun personer som faller under 60% av medianinntekten regnet på den måten jeg.

00:31:15

Snakket om i stad.

00:31:17

Sånn har utviklingen vært i Norge da de siste 14 15 årene. Det er ikke så veldig mye å si om den grafen at vi ser noen bølgebevegelser en viss økning de siste årene.

00:31:31

Det som.

00:31:32

Derimot kan hver interessant å se på.

00:31:35

Det er den årlige lav inntekten blant bar.

00:31:40

Og her ser vi noe som er ganske interessant, fordi at tidligere så var andelen for barn gått under totalandelen.

00:31:48

Men nå i 2012 13 så passerte den grafen for barn totalandelen.

00:31:55

Og det sier noe om at sammensetningen av lavinntektsgruppen har endret seg over tid.

00:32:01

Der det tidligere var en overrepresentasjon. Det fremdeles en viss overrepresentasjon av aleneboende og.

00:32:08

I den gruppa, men tidligere var det for eksempel en overrepresentasjon av eldre også.

00:32:13

Den har gått mye ned, og så har barna.

00:32:17

Utgjort en stadig større andel av de med lavinntekt.

00:32:21

Samme ser vi hvis vi legg.

00:32:22

På tilsvarende graf, men denne gangen malt.

00:32:25

Over 3 år.

00:32:27

Altså vedvarende lav inntekt, og det å bli ser den blå grafen der som toucher nå 10 prosenten så.

00:32:32

Er det jo den?

00:32:34

10 prosenten som nå har vært mye debattert i det siste, ikke sant? Som kalles for fått barnefattigdommen i Norge. Dette er altså en vedvarende lav inntektsandelen for barn i Norge i 2015.

00:32:46

Også der tidligere så la barna under totalen. Nå ligger de over.

00:32:53

Men for å gjøre bildet ytterligere komplisert.

00:32:57

Så det synes jeg det er litt ålreit å ta med den siste grafen der som viser en litt annen tilnærming, altså som elling var inne på i stad. Denne lavinntektsgrensen endrer seg.

00:33:05

Jo fra år.

00:33:06

Til år ut fra inntektsfordelingen i samfunnet.

00:33:09

Den siste grafen her tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen 2005.

00:33:14

Der ser dere at grafene krysser den grønne og den oransje.

00:33:18

Og så prisjusterer vi den?

00:33:21

Inntektsgrensa framover og bakover i tid, og så ser vi på hva som skjer.

00:33:26

Med lav inntektsandelen, og da ser vi jo at den faller.

00:33:30

Den faller ganske kraftig, ganske lenge, og det betyr at også de nederst i inntektsfordelingen har hatt en viss realinntektsvekst.

00:33:39

I tillegg ser vi noe interessant på slutten. Den har stoppet opp.

00:33:44

Og det betyr at de nederst i inntektsfordelingen faktisk det siste året vi har data for, så hadde ikke de noen realinntektsvekst du har sluttet. Det kommer seg ikke videre over laget et grensa også hvis vi holder den fast i 2005.

00:34:00

Så det har skjedd noe med inntektsutviklingen som jo har vært veldig bra de siste årene. For egentlig for alle husholdninger.

00:34:06

Men det er noe med at husholdningene øverst i inntektsfordelingen har økt mer enn de nederst sånn at den relative avstanden har blitt noe større.

00:34:17

Dette er det eu målet som ble referert til.

00:34:21

Det er ikke et reelt inntektsmål.

00:34:23

Her tar de inn flere ting samtidig. Dette ble utviklet i forbindelse med eus 2020 strategi om sosial utvikling.

00:34:31

Her kombinerer man lavinntekt med ulike levekår smal, nettopp fordi at man erkjenner at fattigdomsproblemet er knyttet til mer enn bare inntekt.

00:34:42

Her kombinerer man det med arbeidsintensitet som det kalles altså hvor mye yrkesaktivitet det er i husholdet.

00:34:50

Og materielle mangler hva mangler man av sentrale goder? Litt som en forbruks tilnærming nærmest.

00:34:57

Og så lager man et mål som heter for igjen. Det heter app, risiko poverty. Det heter ikke poverty, og det er en ganske viktig å ha med seg.

00:35:06

Tallene ser dere jo. Jeg har plassert Norden. Det er lengst til Venstre, og det er jo fordi at Norden er en en liten øy i Europa når det kommer til en del sånne ting.

00:35:15

Men også hos oss så har vi 15% som faller under den grensen der.

00:35:23

I hovedsak så faller de under den grensen fordi at de har lav inntekt materielle mangler med mye mindre utbredt hos oss, og det er også litt med vanskelighetene å sammenligne mellom land. Hvis du skal finne et mål på materielle mangler som.

00:35:36

Kan brukes både i Romania og i Norge, så det er klart at det blir et omstridt og vanskelig.

00:35:41

Mål, så det kan vi også diskutere etterpå selvfølge.

00:35:48

Men altså.

00:35:50

Vår tilnærming til fattigdomsproblemer er at det er sammensatt lavinntekt er en veldig viktig del av det lavinntekt er bra fordi at det er veldig lett å måle god datatilgang som vi nevnte i stad.

00:36:03

Vi kan følge det over tid, og det gjør det også veldig mulig å se på. Hva er det som skaper lave inntekten og hvilke grupper er mest utsatt og hvilke grupper er mindre utsatt?

00:36:14

Det gjør lavinntekt i målet til et robust og godt mål, men det må kompletteres med andre mål på levekårsproblemer. Skulle gjerne hatt det mål på livskvalitet også, men det har vi.

00:36:26

Dessverre ikke så mye av.

00:36:28

Og et siste element er jo også dette med den subjektive opplevelsen av sin egen situasjon.

00:36:34

Så man kan trekke inn i fattigdomsproblematikk.

00:36:37

Og det har jo litt med det hvis du trekker tråden helt tilbake til den smitten, ikke sant? Det må kunne opptre i offentligheten uten skam.

00:36:44

Det tror jeg er en viktig del av fattigdom. Dimensjonen som vi ikke klarer å fange opp i statistikken.

00:36:51

Så det er jo noe for forskerne å å jobbe vi.

00:36:54

Så det var min siste?

00:36:56

Foil fattigdom er ikke bare lav inntekt.

00:37:03

1000 hjertelig.

00:37:07

1000 hjertelig du vær så god.

00:37:09

Her skal du få litt?

00:37:10

På skal gå tur også.

00:37:15

Takk nestemann ut er professor Bjørn vinden Bjørn er for tida har instituttdirektør ved velferdsforskningsinstituttet nova han er også leder for nasjonal forskningsetisk komité for samfunnsvitenskap og humaniora nesh, og dessuten så har han i totusenogseksten som kommer med en bok sammen med rune Halvorsen fra institutt for sosialfag ved Høgskolen i Oslo, Akershus som heter combating.

00:37:45

Poochy in europe.

00:37:47

Den er ganske ny også så sikkert.

00:37:49

Mulig å få tak i den ene?

00:37:52

I dag så skal.

00:37:55

Nettopp i dag, så skal Bjørn snakke om bekjempelsen av fattigdom.

00:38:01

Vær så god.

00:38:02

Ja takk for det og takk for hyggelig produksjon.

00:38:06

Ja vi skifter litt gir her.

00:38:08

Og som dere skjønner nå?

00:38:11

Skal vi også bruke litt tid noen minutter på å snakke på om det enda vanskelige spørsmålet hvordan bekjemper fattigdom? Og det tror jeg har vært å gjøre fordi når man begynne å diskutere det, så.

00:38:25

Må man kanskje av og til også revidere litt spørsmålet om hva fattigdom er og er litt sånn sette litt på spissen.

00:38:39

Det er slik at.

00:38:43

Bekjempelsen av fattigdom preges veldig mye av.

00:38:46

Hvordan man ser på fattige?

00:38:48

Og det er tiltak ute i verden, ikke kanskje så mye i Norge, men, men det er opp til dere å vurdere, men i hvert fall ute i verden og også i Europa er det altså tiltak mot fattigdommen som oppleves av de fattige som man det er de de som skal bekjempes.

00:39:09

Så så sånn litt satt på spissen. Er det den den innretningen jeg velger her nå at vi må fokusere på å bekjempe fattigdommen.

00:39:22

Jeg vil knytte altså min mine kommentarer her til det arbeidet vi gjorde i denne boken, som altså er resultatet av et såkalt fp syv eu prosjekt som vi fullførte da i fjor. Hvor.

00:39:41

De rune Halvorsen jeg hadde en særlig interesse nettopp på å se på hvordan fattigdomstiltakene og og da særlig det så.

00:39:51

Skal det gå vekt på nå i os aktiv, inklusjon på å si hvordan den er farget av oppfatninger av hva fattigdom er, og vi har nå hørt fra de 2 foregående både elling og tor Morten at det er det er selvfølgelig en kjerne her som er vanskelig nok i seg selv å håndtere. Hvordan kan man oppnå dette og gi?

00:40:20

En folk en inntekt som som er ikke bare til å overleve på, men som også gir henne stand til å leve med verdigheten i samfunnet.

00:40:30

Og nå har min foregående kollega her på en måte foregrepet litt noe av det jeg har sagt, men det er jo forsåvidt en hyggelig bekreftelse på at dette er viktig.

00:40:42

Dette er jo et perspektiv som som.

00:40:50

Ikke bare av dem. Smith var veldig tidlig med å formulere sånn som vist, men som også ikke minst vel en av.

00:40:59

Nå til den største intellektuelle verden om en tida send har utviklet videre i sitt sin teori og sitt begrep om kaffebille tid, eller som på Norsk høres litt rart ut og send sier faktisk selv at han er ikke så veldig glad med det ordet han valgte. Men men det er nå så.

00:41:16

Men også stikkordet er dette med med hvilke muligheter har fått til og sånn i rimelig grad leve det livet de ønsker å leve.

00:41:25

Har de mulighet en en effektiv freedom frihet til å forfølge det livet de gjerne vil ha, og det handler om.

00:41:34

Da må også kunne ha uavhengighet, og med det også egenansvar for sitt liv ut fra den friheten man har. Og dette er altså.

00:41:47

Mye mer enn en akademisk øvelse fra sens side og de som som martha, noe svar med andre som også har arbeidet med dette begrepet. Dette begrepet har spilt en kjempe rolle II særlig fns programmer for fattigdomsbekjempelse og utvikling og og som nav allerede nevnt det. Det jeg spiller en veldig viktig rolle også som bakgrunnen for eus.

00:42:17

Strategi for aktiv inkludering, og denne skal ikke dra en lang fortelling om det. Det kan også interessert i å lese mer om her enn boken, men dette skriver seg altså fra et initiativ som hadde litt bad timing for å si det sånn det det ble kom akkurat i totusenogåtte da finanskrisen satte inn og.

00:42:38

Dette som ligger i denne strategien som jeg skal prøve å si noen stikkord om nå og er egentlig kjempeambisiøst, fordi her skulle man eksplisitt ikke snakke om om alle som hadde trasig vilkår i samfunnet, men man skulle eksklusivt fokusere på de som som man så var lengst fra arbeidsmarkedet.

00:43:00

Slik at dette var et sett av tiltak. En en pakke.

00:43:05

Som hadde som mål å ikke skulle si ta seg av de mange generelt som ble rammet av arbeidsløsheten og så videre som følge av den krisen som begynte i 2008. Men det var egentlig ment som et mye videre og og sagt ganske ambisiøs program og hvor et av 3 elementer da var nettopp dette med å få gitt en tilstrekkelig inntekt at folk kunne leve og leve i verdighet.

00:43:35

La meg gå litt videre fordi her er det slik at element 2 er.

00:43:42

Er dette som vi i Norge kaller et inkluderende arbeidsliv, som jo særlig er forbundet med denne i avtalen, men som jo er i og for seg er et mye viktigere begrep enn den avtalen eller hva den avtalen kanskje har oppnådd. Og det er jo det gjennom at at skal vi.

00:44:01

Som samfunn klarer å hjelpe folk som står utenfor og har vært utenfor lenge inn i arbeidslivet. Så handler det ikke bare om å utstyre den med ulike kvalifikasjoner, jobbtrening, sånt noe, men det handler faktisk også om at det må være et arbeidsliv der ute som vil ta imot folk og gi dem sjanse til å få en jobb og vise hva de duger til og opparbeide det som.

00:44:27

De fleste av oss nyter ved å være i arbeid. Dette med sosial kontakt, selvtillit og så videre og så videre.

00:44:34

Og så her i denne delen nummer 2, så så er det altså inkludert både dette med at arbeidslivet er ute arbeidsgiverne i stort ma ma rimelig grad etterspørre og så arbeidskraften til de vi nå snakker om og og selvfølgelig nav og lignende.

00:44:54

Etater som med ansvar for å hjelpe folk i arbeidslivet må må ha ikke bare som oppgave å pushe folk, men de må også utstyre folk i rimelig grad med med kvalitet, kvalifikasjoner, jobbtrening og så videre.

00:45:13

Og og det som gjør.

00:45:16

Etter min mening denne pakken særlig interessant fordi disse 2 kjente de foregående elementene er jo velkjent fra det vi i Norge har kalt en sånn aktiv arbeidsmarkedspolitikk.

00:45:25

Ja, her skal det både være inntektssikring, og det skal være arbeidsrettede tiltak og det som understrekes veldig sterkt i denne.

00:45:33

Denne skal vi si dette initiativet fra totusenogåtte er at det er viktig dessuten at folk har tilgang til nødvendige andre tjenester.

00:45:44

Helse, inkludert tannhelse.

00:45:48

Vi vet at søker på en jobb.

00:45:51

I butikk og ha lite fortenner, så kan det være faktisk noe som gjør at du ikke får jobben realistisk sett en del folk som har levd lenge med lite inntekt og kanskje litt røft liv. De kan ofte ha ganske dårlig tannhelse og det.

00:46:06

Tannhelse i det hele tatt er det litt undervurdert område i Norsk sosialpolitikk etter min mening, men la nå det ligge.

00:46:12

Men det er også snakk om at er du enslig mor, så er det ikke nok at du gir for seg et tilbud om jobb, men du må også ha tilgang til rimelig ja, både lokal tilgjengelig, men også økonomisk overkommelig barnehage, eventuelt gratis barnehage i.

00:46:31

En periode og så.

00:46:31

Videre, og det handler om om andre ting som gjelder altså.

00:46:36

Måtte bidra til at hvis folk har hatt en periode med litt røft liv, så hjelper det ikke bare om å si at nå skal du jobbe.

00:46:44

Kjære deg, men du du. Du må også få hjelp til å å lyst til å rydde litt opp.

00:46:50

I dette her.

00:46:50

Og jeg mener, og det tror jeg ikke var klar over, men faktisk var det på.

00:46:58

På slutten av 1990 tallet begynnelsen av 2001 kjempeinteressant prosjekt.

00:47:05

Som hadde en litt kryptisk tittel, men som nettopp hadde som mål å gjøre dette kombinere disse 3 typene av tiltak, og de fikk jo ikke den arbeidsmarkeds effekten de hadde håpet på den gangen, men de oppnådde altså å gi folk uansett et bedre liv, så litt fortære nå til til slutt.

00:47:31

Litt sånn søppelkrisen det det er blitt villspor og baserer seg på at at det er sånne veldig quick fixes for å få til fattigdomsbekjempelse, altså dette å si at fattigdom bare handler om å ikke ha en jobb eller fattigdom, har arbeidssky og må presses til å ta jobb og så videre.

00:47:51

Dette er jo egentlig langt på veien. Ansvarsfraskrivelse som dessverre vi ser ganske mange steder, kanskje også tendenser til noen ganger i Norge.

00:48:00

Hvor man klandrer den, som er offer for uheldige omstendigheter og derimot det som trengs er jo.

00:48:10

Som allerede nevnt det antydte. Det er altså en dialog mellom profesjonelle hjelpere og personer som er fattige, hvor altså dette som vi finner i mange lover i Norge, dette med individuell plan faktisk også til lempes på dette området og hvor den personen det gjelder rimelig grad høres II planlegging av hva som kan hjelpe vedkommende. Det trengs selvfølgelig et godt samarbeid med de ulike av det lokale tiltaksapparatet i Norge, nav helse og omsorgstjenester.

00:48:39

Tannlegetjeneste og så.

00:48:40

4 og sist det og det er vel noe av det som vi endte opp med som et noe av det mest utfordrende.

00:48:47

I denne boken var det var jo det det manglende samsvaret mellom styringsnivåene, både mellom hva eu der oppe, rådet og kommisjonen, så gjør dette kjære vene.

00:49:01

Men, men men altså nasjonalstatene som myndigheter var ofte ganske lunkne til å følge opp, selv om de formelt sett hadde sluttet seg til det.

00:49:10

I rådet og og.

00:49:12

Og enda mer utfordrende ble kanskje forholdet mellom statlig nivå og lokalt nivå, som heller ikke er vel helt ukjent i Norge.

00:49:23

Jeg skal avrunde bare med å si at.

00:49:27

I denne debatten som vi nå har, som er kjempeviktig, så.

00:49:33

Gjør vi lurt av og sånn som allerede gjort det foregående innlegg her. Vi gjør lurt av å skjele litt utover våre egne landegrenser, fordi.

00:49:42

En del tiltak ute i verden handler om at man skaper working poor, altså man får folk ut i jobb.

00:49:49

Men man presser folk inn i lavtlønnsjobber med null utsikter til å komme videre, som altså blir sånne blindgater i fosterliv og vi i Norge.

00:50:00

Så bør vi glede oss over at vi har en av de mest sammen trengte lønnsstrukturen me i Europa. Det er vel kanskje 3, 4 andre land som på litt ulike måter har lavere enn oss. Men i hovedsak så ligger vi altså helt i tetsjiktet.

00:50:14

På å ha relativt få samlet med andre land, relativt få med de veldig høye inntektene, og vi har alt i alt relatert heldigvis som vist relativt få med de veldig lave inntektene. Takk for oppmerksomheten.

00:50:31

1000 takk Bjørn.

00:50:36

1000 1000 takk, Bjørn.

00:50:39

Men litt mot merksomhet til deg også.

00:50:46

Ja, det handler altså ikke bare om å ha treffende fattigdomsmål. Det handler også om å ha gode velferdsordninger, inkludert tannhelse og arbeidslivs tiltak.

00:50:59

Da var 3 politikere nei 3 forskere er ferdig med å snakke, så da er det kommentarer fra politikere og først ut er Heidi nordby Lunde, stortingsrepresentant for Høyre.

00:51:14

Vær så god.

00:51:20

Takk for det.

00:51:22

Første jeg vanligvis, så klarer jeg meg uten mikrofon, men jeg forstår at dette streames, så da hjelper det ikke hvor mye jeg står her og hylar og skriker. Skjønner jeg tenkt å begynne med overskriften, for det har vi egentlig vært innom så veldig mye koster et verdig liv, og da synes jeg det er av og til kan være nyttig å definere hva som har verdi.

00:51:40

Men det er jo en umulig oppgave, fordi hvis vi tar min mormor som bor 2 etasjer under meg hun.

00:51:46

Hun har jobbet hele livet, som hun begynt vel som tjenestepike og avsluttet sitt yrkesaktive liv som som servitør på scotsman. Jeg vet ikke om dere har vært der? Jo selv.

00:52:00

Og og henne.

00:52:02

Å det som koster har kostet for henne er et fullt yrkesaktivt liv med 5 sykedager.

00:52:09

Men hele hennes formues inntjening kommer fra Dagen. Hun pensjonerte seg og kunne begynne å spare pensjonen sin. Det er det som er av formue på hennes konto i dag, i tillegg til at hun da har nedbetalt lån for sin sin leilighet, så den inntekten hun har i dag da hun 90 da.

00:52:25

Og dere kan jo sikkert ha tenke dere at hun har en noe mindre utgiftspost enn det det jeg har som bor 2 etasjer over.

00:52:32

Jeg vil jo tro at hun definerer er verdig inntekt og verdig liv litt annerledes enn det for eksempel jeg.

00:52:39

Så det blir jo av og til noe noe subjektivt. Men en ting som jeg hørte ble sagt her at at i den offentlige debatten så klandrer vi de som er fattige for å være fattige, og at man man ser på fattige som å være arbeidsskye.

00:52:52

Den påstanden hører jeg veldig ofte. Det og den påstanden kommer gjerne ofte i forbindelse med politisk debatt, og da vil jeg gjerne utfordre det til å gå på Stortingets nettsider og søke opp nettopp de debattene vi har hatt i Stortinget. Å finne en politiker som i løpet av de siste 4 årene har gjort nettopp.

00:53:08

Ja fordi av og til så er følelsen at vi snakker, og at det som høres av hva som blir sagt er noe annet enn hva som faktisk sies, så det kunne vært nyttig og rydde opp i opp i det i.

00:53:19

Hvert fall.

00:53:20

Når det gjelder dette med med lønningene, og så synes jeg det er interessant å se på at det er helt riktig at vi vi kan ikke helt sammenligne Norge med alle andre land.

00:53:29

Hvis du sammenligner Norge med for eksempel usa, så har jo lønningene i usa gjennomsnittlig industriarbeiderlønn stått stille i nærmere 5 og.

00:53:36

I år.

00:53:37

I Norge derimot så har vi sett lønnsvekst for alle, og de tallene som jeg hadde nå nå sist er fra 2006 til 2015. Så lå den generelle lønnsveksten i Norge på 42% for de 10% med lavest inntekt så har det økt med 24,2%, det vil si at det alle har fått lønnsvekst, selv om ikke alle har fått like mye.

00:54:03

Men inntektsulikheten har helt riktig økt økt, noe det har vært en generell trend de siste 25 årene. Men allikevel i Norge så er jo vi fortsatt et av de landene som blir sett på som likest i Europa, som vi så her også, hvor og ble overrasket fordi vi ligger på tredje plass etter Island og Slovenia. Den skjønnte jeg ikke. Island skjønner Slovenia skjønnte jeg ikke, altså også sjekket. Jeg kommer relativt godt ut på en av de statistikkene her også.

00:54:31

Men så er det jo samtidig de av dere som faktisk ikke bare kjøpte boka til piketty, men faktisk leste den. Det vil si cirka 2% av dere vil jo da ha lest at det handler ikke bare om forskjeller for piketty sier også at han anerkjenner forskjeller så lenge de kan forklares, men det han sier er vel så viktig, og kanskje viktigere er tilgangen på at du har tilgjengelige og rimelige helsetjenester, og hvis jeg legger på noe av det siste som ble sagt her, så vil jo det vil kan si også barnehager og barnehage tilbud.

00:55:03

Ja, jeg satt og peker på tenna også, men jeg tror hvert fall foreløpig. Så har vi har vært på barnehage tilbud.

00:55:08

Det er også for eksempel innføre gratis eller gratis kjernetid for lavinntektsfamilier som vi har gjort da de siste siste 3 årene som kan bidra til å få folk ut i arbeid. Han sier også at utdannelse.

00:55:23

Og kunnskap, og vi vet at kunnskap er makt er det som gir barn, unge, og selvfølgelig de som er i videreutdannelse muligheter framover. Så det er de kanskje 2 viktigste elementene som man kan fokusere på, og det er annerledes å være fattig i Norge enn det er å være fattig i et land hvor de ikke har tilgang på helsetjenester eller må betale for.

00:55:43

Dem selv og.

00:55:44

Eller må betale for skole?

00:55:45

Eller skolen ikke er god nok.

00:55:47

Svigermor jobber med barnehjem i kambodsja, og de må jo lære barna det de skulle ha lært på skolen.

00:55:53

Når de kommer hjem fra?

00:55:54

Skolen fordi de ikke lærer det, de skal på skolen. Og det er klart at utdanning gir muligheter, og det er også en av grunnene til at vi synes at det er viktig her i Norge.

00:56:04

Så er det en av de tingene som de ikke har vært inne på i dag. Hva skyldes da økende ulikhet? Og vi ser jo også at det er det er vel kanskje 3 elementer som har vært sentrale de siste årene og over litt lengre tid så har det vært økende innvandring, og man ser jo at eksempelvis så er det utgjør barn av innvandrere utgjør rundt 15% totalt i befolkningen, men utgjør altså over halvparten av barna som blir definert som innenfor barnefattigdom.

00:56:32

Så det sier jo litt om hvor utfordringen ligger og hvor man bør også sette inn tiltakene.

00:56:38

Så er det.

00:56:39

Også på grunn av de par siste årene etter olje inntektsfallet, så er jeg var mistet vi 50.000 jobber innenfor en sektor, og arbeidsledigheten har økt, og det har også ført til at hvert fall de siste 3 årene så har man hatt økende ulikheter, nettopp fordi at de som står utenfor arbeid da teller i inntekt, så den største forskjellen.

00:57:01

På å være fattig relativt for stand og å få opp inntekten er jo å stå i arbeidet. Derfor arbeid er så viktig lønnet arbeid.

00:57:10

Viktigste faktoren for å hindre fattigdom, og vi mener jo også at det skal lønne seg å å arbeide. Så hørte vi altså Brochmann utvalget sier jo selv også at det er.

00:57:22

Man må legge inn innsatsen på å få folk ut i arbeid og ikke låse folk i en fattigdomsfelle gjennom å øke kontantytelser.

00:57:30

Og det er en av grunnene til at det har vært veldig viktig, og nettopp sørge for at det lønner seg å arbeide.

00:57:36

Hvilket betyr også at man ikke skal ha en klasse med working poor, hvilket jeg mener at man ikke kommer til å ha i Norge så lenge vi sørger for at alle har tilgang på helsetjenester, utdanning og basale rettigheter og inntektssikring slik vi har at vi skal beskytte de de systemene.

00:57:53

Det betyr også at man for første gang de siste 4 årene har lagt fram en egen plan mot barnefattigdom som har sørget for tiltak som er nettopp rettet til de som ikke har mulighetene til de andre for å sikre nettopp da aktiv inkludering. Det betyr blant annet at i fjor så signerte regjeringen sammen med frivilligheten, og tror jeg også KS en avtale om at alle barn skal ha mulighet til å være på minst én aktivitet i uka uten.

00:58:19

At det koster.

00:58:20

Dem noe. Det tror vi er viktig for at barn skal føle seg inkludert, og nettopp har alle de samme mulighetene som som andre.

00:58:30

Så utdanning og arbeid er svaret ikke økte kontantytelser, og da handler det jo også blant annet om å det som var på sliden den siste sliden her at du sørger for kompetanseheving for de som kommer nye til Norge.

00:58:42

Og eller de som?

00:58:43

Faller utenfor arbeidslivet enten man har bodd i Norge hele livet eller har vært her en stund.

00:58:49

Og det betyr arbeidsretta programmer som gjerne også kan begynne før man faktisk har tilgang til arbeidsmarkedet. Det handler om språkopplæring både for for kvinner og og menn, men vi ser at det er store forskjeller.

00:59:02

På hvilke grupper som faller utenfor.

00:59:06

Innvandrere til Norge ligger på en arbeidstillatelse på rundt 66%, men det er jo stor forskjell mellom de som er fra Europa og Europa. Nære land som hvor som kommer til Norge nettopp har arbeidet, og de som kommer blant annet som asylinnvandrere og eller på familiegjenforening. Og da må man nettopp ha et annet blikk på hvilke programmer er det som hjelper. Hva er det vi skal legge inn av støy?

00:59:29

Ordninger så ser vi også, at når det fungerer, når vi får det til å fungere, så tar det nok 1, 3, 4, 5 år før folk er i en kommer seg ut i arbeidslivet, og så ser vi igjen at veldig mange da er i arbeidslivet, kanskje syv år før de faller ut igjen.

00:59:47

Så vi har noen utfordringer med å både sørge for at folk kvalifiserer seg inn i arbeidslivet og at de blir i arbeidslivet, og det gjelder uavhengig av om du har minoritetsbakgrunn, innvandringsbakgrunn eller har bodd og oppvokst i Norge hele livet.

01:00:02

Så det handler om å være flinkere også til å identifisere noen av faktorene som vi kan sette inn de tiltakene vi vi ønsker.

01:00:08

Men inntektssikring har vi Norge tilgang på helsetjenester har vi Norge og tilgang på en god utdanning som er rimelig og tilgjengelig.

01:00:15

For de aller fleste har vi i Norge, så da begynner det å gå på kalibrering av hvordan vi kan få få sørge for at disse systemene holder seg over tid.

01:00:25

Så ser jeg at du står, men ikke har begynt å bevege.

01:00:27

Deg, så da er jeg vel inne der.

01:00:31

Så da sier jeg. Takk foreløpig.

01:00:34

1000 1000 takk skal du?

01:00:39

Vær så.

01:00:39

God takk for.

01:00:40

Det å sjokolade, ikke sant?

01:00:41

Ja, ikke sant?

01:00:45

Da er det Karin Andersen, stortingsrepresentant fra sosialistisk venstreparti, som skal gi sin kommentar, vær så god.

01:01:01

Vanskelig hver gang? Nei, jeg håper.

01:01:07

Hei Karin heter. Jeg sitter på Stortinget fra sv.

01:01:11

Og det har jeg.

01:01:12

Gjort i snart 20 år nå.

01:01:14

Og dette har vi snakker om. Nå er grunnen til at jeg driver med politikk.

01:01:22

Nå har det vært flere forskere innlegg her som sier litt om sånn inntektsmål, og hvordan skal vi måle fattigdom og?

01:01:31

Ulikhet og så videre, og det er en vanskelig øvelse, men jeg vil heller ta utgangspunkt i noe som jeg hørte forrige gang jeg var i dette rommet, og da ble jeg presentert for den internasjonale undersøkelsen. Ivar Lødemel sitter her et eller?

01:01:47

Annet sted ennå.

01:01:48

Skjemaet ditt.

01:01:51

Som tar utgangspunkt mere i åssen, er det.

01:01:54

Å være menneske.

01:01:56

Når du er fattig og utenfor på mange måter og det som var konklusjonen fra den internasjonale studien, er det jeg tror vi skal interessere oss mer for, og det er at den skam påføringen maktesløshet på føringen avmaktsfølelsen som er med.

01:02:16

Det å ikke på en måte ha penger i lommeboken og ha makt over eget liv, og føle at du blir uglesett og er ubrukelig.

01:02:26

Det er det mest ekskluderende.

01:02:30

Som fins av mekanismer i et samfunn.

01:02:34

Og det gjør folk syke.

01:02:37

Og det gjør jo at når vi holder på med eller som det her hele tiden, så.

01:02:45

Så bidrar det til at liksom.

01:02:47

Å snu, dette er verre jeg. Jeg tar litt utgangspunkt i det som Heidi også sier at hun hører. Ingen som snakker negativt om vanskeligstilte altså jeg hører det hver dag, så jeg tror det er liksom litt øret som hører.

01:03:00

Og jeg tror, at de som har for å si det sånn føler seg truffet av dette. De føler seg utrolig truffet. Det er sånn der nå har bjarne håkon Hansen og andre sier sånn stå opp om morgen.

01:03:14

Ja det er.

01:03:15

Noen treffer det ikke for å si det sånn, for de ser hverken på Avisa eller på Dagsrevyen eller noe som helst.

01:03:22

Men de som det treffer skikkelig er de som virkelig har det vanskelig å skamme seg. Og blir det bedre eller sånn?

01:03:27

Nei, det gjør ikke det. Så når vi snakker hele tida om disse intensivene insentivene lønner seg å jobbe alle disse greiene her, så treffer det veldig på folk som gjør så godt de kan, men føler at liksom vegen fram til å bli akseptert er så lang.

01:03:43

Så den er nesten umulig.

01:03:45

Og da handler det om penger?

01:03:48

Men det handler og om å bli akseptert, og så handler det om at det er forskjell på å leve som med lite penger i et samfunn der alle har lite penger, og der lever vi i et samfunn der mange har.

01:04:02

Mange har har mye penger.

01:04:05

Så det handler jo ikke om den den fattigdommen nødvendigvis som liksom handler om at du tar penger II skapet etter mat, så snakker vi så dette handler altså om ulikheter i samfunnet som vi må bekjempe.

01:04:18

Og da er det jo drivere i den ulikhetsdebatten som handler om oss. Og hvordan rigger vi skattesystem for eksempel?

01:04:28

Ja, hvordan rigger vi et skattesystem for de som da?

01:04:30

Så vidt er.

01:04:31

Litt innenfor arbeidslivet og har liten inntekt.

01:04:34

Vi er dem de som får skattelette for å lese sånn, eller er det de som har mye som får det?

01:04:40

Det driver forskjeller hvordan drives forskjeller av at man kutter i ytelser til noen av de som står lengst fra arbeidslivet?

01:04:49

Sånn som man har gjort i Norge i dag nå, men for eksempel å fjerne barnetilleggene for uføre foreldre.

01:04:57

Som ikke har sjans til å komme i jobb, da blir flere fattige.

01:05:02

Og så får vi også snart tørre tror jeg å begynne å prate om det arbeidslivet vi har. Dette er nesten ingen som tør å si, men jeg sier det av og til.

01:05:12

For noen er det sånn at du kan pakke dem inn i gullpapir og servere dem på sølvfat?

01:05:16

Dem får ikke jobb.

01:05:18

La oss se det eva.

01:05:21

Mange av dem har helseproblemer som ikke på en måte er mulig å diagnostisere. Noen har alvorlige sosiale problemer. De menneskene bør ha en inntekt, en trygg inntekt, en uføretrygd, det går an å leve av, og jammen er det sånn at flere av dem kanskje kan komme i jobb etter noen år, men da må vi ikke avkorte de periodene der folk kan få lov til å stå i arbeidstrening, der folk kan få lov til å stå i utdanning så lenge at de faktisk får en kompetanse som gjør at noen arbeidsgivere.

01:05:52

Har bruk for dem.

01:05:53

Og det kan hende ta litt tid. Kan hende det ta.

01:05:56

Litt mer enn 3 år.

01:05:57

Han tar 4 år. Det kan ta 5 år.

01:06:00

Men for noen?

01:06:01

Går dette veldig bra.

01:06:02

Men da må vi ha den tålmodigheten, og så må de ha en inntektssikring. Det går an å.

01:06:06

Leve av så du?

01:06:08

Slipper å ligge med klump i magen hver eneste natt og ikke vite åssen du skal få endene til å møtes.

01:06:13

Og det er der, jeg tror det er en slags manglende forståelse på hvordan dette virker. Det er gammelt ordtak i Norge, som heter nød lærer naken kvinne å spinne. Men det er ikke sant om fryser ihjel.

01:06:25

De aller fleste av dem kan hende.

01:06:26

Det er en par stykker ta.

01:06:27

1000 som lærer og spinne, men de fryser ihjel.

01:06:32

Og det vi vi må skjønne åssen, det er altså ja det jeg husker ikke hvem jeg dør, og som snakket om brukervedvirkning inni dette.

01:06:41

Ja, det er mangler i ganske mye.

01:06:44

Brukerstyrt senter på Hamar som driver på lavterskel psykiatri er gode på dette. De kurser de som trenger hjelp og hjelperne samtidig og lærer dem å prate sammen. Og så sier de sånn og jøss virker sånn det jeg sier.

01:06:59

Det er kjempeviktig å få til en brukervedvirkning også som er reell sånn at det faktisk blir en endring og ikke bare sånn kom og sitter ved bordet og prater med meg littegrann.

01:07:07

Og så gjør vi egentlig sånn som jeg hadde bestemt allikevel. Altså hvis man ikke tar innover seg realiteten til de som er vanskeligstilte og rigger det etter det.

01:07:18

Den siste nå er jo liksom at nav kontorene nå skal du måtte bestille time på nav.

01:07:24

Du skal ta kjentmannsprøven i byråkrati og ikt for å få hjelp på din svarteste dag i livet. Altså dette er ting som hele tiden skyver folk bort, som er i den situasjonen og forteller dem at de ikke duger.

01:07:38

Du får det jo ikke til da effektiv til til jeg heller når jeg prøvde det, for jeg har testa ut av systemet.

01:07:44

Så her er det mye som som ikke virker, og jeg opplever at politikken nå er full av nytale eller sånn.

01:07:53

Det er det er mulig Heidi, at du ikke hører at noen snakker negativt om om de vanskeligstilte, men de vanskeligstilte føler at det gjøres hver eneste dag.

01:08:03

Nå er det. Det er jo til og med oljeboring for klima nå liksom. Så det er du kan jo si.

01:08:07

De rareste tingene liksom.

01:08:10

Så det det. Ja, så det vi.

01:08:13

Er nødt til å gjøre, er jo å bestemme oss for at vi skal.

01:08:16

Ta inntektssikring som det går an å leve av, og der må inntektssikringen opp for de som ikke er i arbeid.

01:08:24

Jeg må se på disse tallene på barn, for jeg var litt litt stuss på de talla, så må vi slutte å snakke om inntektsøkning som prosent for de mest vanskeligstilte, altså 2% på lønna mi, og de er noe helt annet enn 2% på de mest lavtlønte eller de med lavest inntekt, og du betaler ikke husleie og mat og fritidsaktiviteter i prosenter.

01:08:47

Så hvis du skal si noe om noe går an å leve av, så må du regne på noe annet enn prosent.

01:08:53

Så må vi si noe ærlig om arbeidslivet som er vanskelig.

01:08:56

Å komme inn i.

01:08:57

Nå, og det er ikke lett å få ansettelse hvis du ikke har fått kompetanse som har tettet igjen de hullene du har.

01:09:03

I cv en og som har forteller at nå har jeg blitt en seier. Nå har jeg fullført noe. Nå har jeg gjennomført noe.

01:09:11

Det ser arbeidsgivere på, så er vi nødt til å stoppe også det vi ser nå på sosial dumping i arbeidslivet.

01:09:17

For det er alvorlig nå. Vi er i ferd med å få en klasse med working poor i.

01:09:22

Norge og mange av dem har ikke Norsk statsborgerskap, men en del av de som er mest vanskeligstilte og ikke får den inntektssikringen de trenger, er jo presset ut i.

01:09:31

Også med svart arbeid med sosial dumping, og der ser vi jo nå en endring. Det er første gang på en mannsalder at inntektene i noen av lavinntekt styrkene står stille, og du får realnedgang.

01:09:45

Da har du altså gjort noe på pensjonistene nå? Det kommer til å bli tredje året på rad nå da.

01:09:51

Kanskje den statistikken på pensjonister i fattigdomsplan posisjon og så endrer seg igjen, ikke sant? Hvis vi ikke gjør noe med disse disse tingene? Ja, jeg ser du reiser deg opp. Det er.

01:10:04

Det er ja så det å sikre.

01:10:10

Altså, du må ha god fordeling politikk i.

01:10:13

Bunn, du må ha et arbeidsliv som både tar imot folk, men som også sikres mot den sosial dumping, arbeidslivskriminalitet, working poor som vi er i ferd med å se nå kommer inn.

01:10:27

Vi må ha sosiale ytelser og ordninger selvfølgelig, og da er det dumt å ha ordninger som gjør at du får billig barnehage når du ikke har jobb. Men når du får jobben, så mister hun liksom det er biler med billigere barnehage for.

01:10:39

Så da er vel barnetrygden så ikke ytelser som alle får uten masse byråkrati og mix maks. Og så er vi nødt til å begynne å diskutere liksom dette her med som jeg startet med det skjer og hvitt.

01:10:53

Hvordan vi alle sammen skal klare å prate om dette uten at vi påfører de menneskene dette gjelder.

01:11:02

Mere skam.

01:11:03

Og at den blir på en måte skyvet ut og blir ansvar.

01:11:08

Blir gjort både for sin egen situasjon, men også for det problemet samfunnet har med fattigdom. Du er ikke bare ditt eget problem, men du er jammen i meg samfunnets problem, og det er en tung bør å bære for folk.

01:11:20

Og jeg tror liksom ingen egentlig har noe godt av det.

01:11:24

Så det er det jeg mener. Det er en alvorlig alvorlig oppgave vi har foran oss å få dette til, og jeg er jo av de som tror at sosialt arbeid nytter.

01:11:33

Sosialt arbeid nytter det, men da må vi gjøre det, ikke sant? Og vi må være litt tålmodige, og så må vi være villig til å bruke litt penger på det, for da er det jo også lønnsomt for samfunnet, ikke sant?

01:11:46

Det er jo til og med oecd sier jo nå at hvis samfunnet med små forskjeller til og med i Norge, hvis man minsker forskjellene i Norge, så blir vi, har vi økonomisk gevinst av det alle sammen og det er, og da får vi gjøre.

01:11:58

Det da ja.

01:12:02

1000 takk karin.

01:12:07

Vær så god.

01:12:11

Egentlig er ja.

01:12:13

Det så det blir.

01:12:13

Likt ja, det er opptatt av rettferdig.

01:12:17

Ja da har alle innlederne sagt sitt, så da tror jeg klokken er sånn at vi går at vi samler dem alle.

01:12:27

De 5 innlederne opp her på på podiet, så har de en stol vær, og så åpner vi opp fra for spørsmål fra salen.

01:13:10

Det er greit.

01:13:22

Det var det ja.

01:13:24

OK, det regner med at det er mange som sitter og brenner inne med noe spørsmål.

01:13:31

Kanskje en av de?

01:13:32

Burde være fortalt han.

01:13:34

Ja vi har en mikrofon som som vil gå rundt.

01:13:40

Og når dere tar ordet, så er det fint hvis dere sier hvem dere er, og hvem spørsmålet er til hvis det, hvis det er til en spesiell.

01:13:49

Person ja takk, jeg heter lars Kristoffersen og jobber på nova, Høgskolen i Oslo og Akershus. Takk for fine innlegg fra både forskere og politikere.

01:14:00

Jeg har imidlertid et viktig spørsmål, og det er det kan gå både til politikerne og forskerne. Faktisk vet at ssb har regnet på det, og det ble ikke nevnt så mye her barnetrygden ikke vært oppjustert siden nittennittiseks.

01:14:14

Det vil jeg veldig gjerne ha noen kommentarer på, for jeg vet det er gjort interessante beregninger av hva det kunne bety mange i dag.

01:14:26

Ja, ja, jeg er det noen som føler seg kallet til å svare på det, tenkte jeg.

01:14:27

Og noen til.

01:14:33

Ja d kort politisk det har jo vært satt ned et et utvalg fra regjeringen for å se på nettopp de samlede ytelsene til barnefamiliene hvor barnetrygden har vært en av dem.

01:14:43

Det er jo litt uenigheter om man da ønsker å heve den og så heve den inntektssikringen til alle, eller om du skal heller bruke de pengene på å spisse de inn til tiltak for de som trenger det mest og så mye til de som trenger det mest ikke litt til alle.

01:14:56

Så vet jeg, her er det jo en reell uenighet politisk uenighet mellom Høyre og venstresiden. Vi ser jo mer på spisset tiltak til de som er mest utsatt, mens andre ønsker mer universelle ordninger.

01:15:06

Og det er en helt reell debatt. Barnetrygden bare for å ha sagt det har vært en veldig vellykket ordning og som har bidratt til å nettopp løfte barnefamiliene i de årene som altså de tiårene som den har eksistert.

01:15:17

Så det har vært en bra ordning som vi har støttet fullt ut, men som vi nå ser på hvorvidt bør endres på for og så spisses mot de som trenger det.

01:15:27

Ja barnetrygden er viktig. Den har ikke vært som du ser justert seg i 97, og det har gir store utslag på barnefattigdom at det ikke har gjort. Og så er det jo da spørsmål hvis vi skal øke en åssen, skal vi gjøre det.

01:15:43

Og da bør den jo økes litt for alle, og så bør vi øke for de som er aleneforsørgere fordi har i hvert fall en veldig økt fattigdom.

01:15:52

Risiko, hvis det er det vi skal snakke om. Økt fattigdoms risiko har familier med én forsørger eller de med mange.

01:16:00

Barn, og da er det jo disse tallene dere presenterte litt i stad. Litt interessante, men jeg skal ikke gå inn på det, så vi mener at vi skal heve barnetrygden for disse gruppene som en universell ordning. Grunnen til at vi ikke vil ha noe behovsprøvd barnetrygd er jo at da får du en ny fattigdomsfelle, ikke sant? Så en gang du da får litt høyere inntekt som mister du en, og så er vi nødt til å tette det hullet som tar altså 3 til 400 millioner kroner fra de fattigste familiene som går på sosialhjelp. Det har finansdepartementet regn.

01:16:32

Ut på grunn av avkorting av sosialhjelp mot barnetrygd. Det er ikke så rart at mange blir fattige når vi tar 400 millioner kroner fra de familiene hvert år, og det er det er tall vi har fått fra finansdepartementet, og det er de som har regnet ut det hvor mye det tapet er.

01:16:48

Ja da har politikerne fått sagt sitt, og så har Bjørn.

01:16:51

Bedt om ordet.

01:16:52

Her, vi ber dere om å være litt kort, så vi får flere spørsmål med.

01:16:56

Veldig kort, jeg må si jeg er.

01:17:00

Også på min del tror mere på universelle ytelser enn på å behovsprøve barnetrygden eller.

01:17:09

Som som antydnet. Jeg tror jo også, at faren for at man stigmatiserer folk som mottar barnetrygd, øker veldig hvis man gjør en behovsprøvd. Og jeg tenker jo også at man må jo ha en diskusjon her om om.

01:17:25

Uansett hva man gjør med barnetrygden, så tenker jeg at det å vurdere.

01:17:30

Gratis barnehage for alle er kanskje et vel så aktuelt tiltak nå i dag enn det kanskje var for noen år siden da barnetrygden ble etablert, og nå har ikke noen som har snakket konkret om kontantstøtten. Men jeg tror Heidi Lunde indirekte referert til den, altså den er jo virkelig en fattigdomsfelle takk.

01:17:51

OK takk Bjørn da har vi et spørsmål. Mikrofonen er klart fra deg.

01:17:56

Ja, det er dag, vet dere hvem jeg kommer fra velferdsalliansen og det europeiske minsteinntekt siste nettverket i euro i.

01:18:02

Norge som akkurat har satt i gang et nytt prosjekt med dette med referanse budsjetter.

01:18:10

Dette med fattigdom har vært en sånn aktiv akademisk lek siden utjamningsmeldingen si 97. Og det er noe som pågår under ett verktøy på politisk regime, og det er ingenting som virker faktisk av det som blir iverksatt på langt til lang sikt.

01:18:27

Men jeg har spørsmål til Bjørn Jensen først. Dette med tilgjengeligheten av velferdsordningene. Dette med den byråkratiseringen få få la oss si de.

01:18:38

Velferdsordningene, hvordan har du forsket på det i forhold til dette med altså take up? Altså hvordan er det å på adgang til?

01:18:49

Og så er det et annet spørsmål til borgerås. Dette med dette minimums budsjettet, hvem var med i dette panelet som utarbeidet budsjettet?

01:19:00

Hvem var med, var det noen brukere der, eller var det noen forbrukere med i dette utviklingen av det budsjettet?

01:19:07

Og så er det til Lunde jeg har. Jeg husker det du nevnte et bra at dere driver med.

01:19:12

Aktiv inkludering det er overhodet ikke tilfelle. Det er aktiviserings politikk fordi jeg hadde noe voksenopplæring med Anniken haugli nå i januar, og aktiv inkluderer det.

01:19:24

Og det henger ikke sammen. For det første har vi ikke noen rettigheter. Sosialhjelp. Vi har ikke noe rettigheter, minimums nivå, og det er et viktig element i dette med med aktiv inkluderingsstrategi.

01:19:38

Så har det da dere da vurdert å drive og rette seg til sosialhjelpen i Norge til Heidi Lunde. Takk.

01:19:48

Takk OK da en det var mange spørsmål, men dere fikk dere med dere? Men prøv å svare kort her, for det er flere som venter på å få spørre.

01:19:57

Ja, d takk for spørsmålet som var rettet til meg. Jeg har ikke forsket på det du skisserer konkret med byråkratisering av tilgang til velferdstjenester på noen år, så jeg tror min kollega ivar lødemel er mer lærling til å svare på det, men jeg tenker meg jo at allerede som vi har vært inne på at dette handler dels om hvor utilgjengelige velferdstjenester gjør seg, altså at man.

01:20:24

For å få avtale må man ringe telefonsvarer og så legge en beskjed og en del folk vet du får hette.

01:20:31

Og det er særlig i stasjonen trykk én og trykk 2 og så videre. Men men annen side er jo det som vi har tatt seg et par ganger her nå.

01:20:38

Dette med med det ubehaget som folk kan føle at det er ved å oppsøke behovsprøvde tjenester og den tror jeg man lett kan undervurdere.

01:20:48

Ja, men hva? Ja internett?

01:20:53

Er, jeg har jo gått på nav selv som arbeidsledig, og jeg vet ikke om det var så mye mer verdighet og gå inn og trekke en kølapp på papir og sitte der en hel dag og ikke kunne bestille teamet.

01:21:02

Så vi kan jo godt se på ulike måter å få møte med nav på som man ikke ekskluderer noen, men jeg synes ikke det var spesielt mye mer verdig, men jeg synes ikke det var uverdig å være der heller.

01:21:11

Jeg visste at jeg hadde.

01:21:12

Et behov, og jeg visste at.

01:21:13

Dette her var en legitim rettighet, og og.

01:21:16

Sånn skal det er ikke noe skam i å være fattig.

01:21:18

Men det er en skam at hverken altså dersom vi eller de ikke forsøker å gjøre noe med det. Det er der vi må gjøre. Det er forøvrig et sitat fra toffskij hvis nå.

01:21:26

Aktivitetsplikt og og aktiv inkludering. Det er jo egentlig 2 forskjellige ting vi har innført. Aktivitetsplikt for unge arbeidsledige under 30, nettopp for at man ikke skal holdt på å venne seg til og så gå.

01:21:37

På nav eller?

01:21:38

Få passive ytelser, men faktisk være i aktivitet.

01:21:41

Og vi ser jo at veldig mange av de som da får et aktivitetstilbud og så kommer seg i jobb på relativt kort tid.

01:21:47

Etterpå men det som går på aktiv inkludering vil jeg si. Jeg er en er er mye, mye mer, altså. Det er jo alt som gjøres i forbindelse med med målretta tiltak til barnefattige eller barnefamilier til til jobbtrening, språkopplæring, jobbtrening II, inkludering skurs og så videre. Så der har jo Norge mye, og vi har mye mer enn alle andre land, så jeg synes forskerne hadde et poeng når de sier av og til, så må vi se hva man også har utenfor for å sammenligne Norge med å sjekke hvor brutalt Norge eventuelt er.

01:22:18

Når vi da ligger på som tredjeland på indeksen etter etter lite.

01:22:24

Ulikhet hvor vi er et av verdens likeste.

01:22:27

Land og også.

01:22:28

Et av verdens lykkeligste land hvis vi nå skal altså tro fns siste måling.

01:22:34

Hva det et spørsmål til du har elling som hadde vi sånn var det.

01:22:40

Hadde jo disse fokusgruppene som jeg nevnte em sånn.

01:22:45

Det er bra.

01:22:47

Så vi hadde et en fokusgruppe diskusjon med representanter for fattighuset på fattighuset. Det var knyttet opp til.

01:22:54

En diskusjon om kring i minimum.

01:22:56

Og hva som lå i minimum?

01:22:58

Det med verdighet var også der.

01:23:00

Et gjennomgangstema for å si det.

01:23:01

Sånn, og så hadde vi da 4 fokusgrupper bestående av skal si representant for den vanlig vanlige vanlige forbrukerne enslige forsørgere par.

01:23:11

Med med med barn?

01:23:13

Enslige kvinner og enslige menn i og for seg som diskuterte innholdet i.

01:23:18

De pakka men men jeg ser jo poenget ditt, og jeg ser også det eu initiativet som som som jeg støtter fullt ut så bør bør nok denne pakka diskusjon om minimums budsjettet forankres også blant de organiserte brukerne som du representerer og.

01:23:34

I og for seg også.

01:23:35

Det offentlige apparatet.

01:23:37

Så det er jo et arbeid som vi vil. Vil måtte kunne gjøre. Det koster penger da, så noen var liksom betale for det så, men det er viktig spørsmål i tidlig.

01:23:47

Ok da tar vi et siste spørsmål fra mannen i sort jakke ved bake ja.

01:23:52

Ja mann han heter ivar lødemel og jobber på høyskolen og driver da som karin Andersen med et globalt prosjekt om forhold mellom fattigdom og skam.

01:24:02

Men til det hemmelige Bjørn utfordrer meg litt på på det med med takeup. Hvis vi skal se et byråkrati som som lager stengsler med vond vilje, så skal en se filmen er i Daniel blake. Da ser jeg hva som skjedde i storby.

01:24:17

Ja en ser tendenser til det samme i Norge, men jeg velger å tro at det ikke er vond vilje.

01:24:25

Vi byråkratiet øker og og it kunnskapen du trenger for å håndtere systemet vårt mye høyere. Men jeg tror ikke det er vilje, men.

01:24:35

Det kan fort politisk.

01:24:37

Snues til vond vilje. Jeg tror ikke vi er der enda i Norge.

01:24:42

For de som har vært mest hun så, så vet jeg nå at vi hadde en voldsom fattigdomsdebatt for 15 17 år siden. Ei arbeiderpartiregjering faller sannsynligvis mye på grunn av at de ikke hadde nok tiltak og troverdig i 2001. Vi får ikke igjen den debatten i dette i dette valget året, men vi ser noe tilløp, blant annet som disse gode gode. Dette er et godt eksempel på det jeg lurer på.

01:25:12

Kanskje til byrået og til andre også.

01:25:16

Vi hadde ikke fokus på innvandrere i og barnefamilie i 2000.

01:25:25

Barn på et var et veldig mobiliserende begrep. Hvis du sier fattigdom, så er det et politisk.

01:25:31

Handling, sånn.

01:25:32

Imperativ ser du? Barnefattigdom har vært sterkere. Det ser ikke ut til å virke.

01:25:37

For er det fordi at etter barnebarna har fått farge?

01:25:42

Og hva var det mindre farge i statistikken fra byrået rundt 2000? Eller er det bare at det?

01:25:49

Det var så stor.

01:25:50

Økning blant innvandrere så har ført til denne økten barnefattigdommen en øke som ikke er ført til økte debatt.

01:26:00

Ok, hva er det noen spesielle du ville skulle svare på?

01:26:02

Dette byrået.

01:26:03

Rådet på på statistikken og politikerne på hvorfor vi ikke diskuterer det med.

01:26:05

Byrået, våre print.

01:26:08

Det passer kjempebra, for du har ikke fått svart på spor.

01:26:11

Nå er det.

01:26:12

Så da har du.

01:26:13

Nå er klokka nærmere 10 Isabelle om å være kort ja du det ja det, det skal du nettopp nettopp nettopp.

01:26:21

Vær så god.

01:26:23

Ja, det var et vanskelig spørsmål, selvfølgelig om det var mer eller mindre farge i statistikken enn det. Det vet jeg ikke.

01:26:31

Vi prøver jo.

01:26:31

Når vi lager vår statistikk, så prøver vi jo selvfølgelig å være så objektiv som mulig.

01:26:36

Har minst mulig med om hvordan disse tallene skal oppfattes der ute, at hvordan folk tolker lav inntektsandeler blant barn.

01:26:47

Det er det jo strengt tatt ikke opp til oss å avgjøre, og om det innebærer noe politisk imperativ for handling eller ikke det, det kan vi heller ikke gjøre så mye med.

01:26:58

Vi må presentere ned tallene, sånn som de vises, men det er jo helt åpenbart at økningen i lav inntektsandeler blant barn.

01:27:07

I stor grad skyldes et større innslag av barn med innvandrere.

01:27:13

Og hva det har å bety for debatten eller ikke, det vil jeg helst ikke ha noe sterk mening om. Da så det.

01:27:20

Men det er jo dette som er styrken med lav inntektsmålene. Det at vi kan følge de over tid sånn at du kan trekke tråden da tilbake til tidlig 2000 tallet og se hvordan det står ut av.

01:27:29

Og så har du muligheten til å skille ut gruppe på relativt detaljert nivå for å se hvem er det som er rammet av denne lave inntekten og ikke, og så får det bli opp til andre på en måte å løfte denne debatten og få det fram. Nå var det jo ikke lenge siden bufdir presenterte en stor rapport som de vel kalte.

01:27:47

Barnefattigdom så vidt.

01:27:48

Husker jeg.

01:27:49

Men der de.

01:27:49

Jo bruker våre tall for å illustrere dette. Denne utfordringen som det da med lav inntekt så ja, hvor vi prøver på en måte bare å holde i lange linjene og målstatistikken. Sånn som den ser ut, og så får det bli opp til andre hvilke imperativer som følge av den statistikken altså.

01:28:06

Ja, jeg tror vi setter strek der målet med dette seminaret har vært å belyse at det er ulike fattigdomsmål, og at det er litt opp til oss i et sant demokrati som Norge og bestemmer hvilke fattigdomsmål vi skal bruke.

01:28:19

Ja, så jeg håper at denne sansen har vært til inspirasjon og diskusjon over kantinebordet. I dag er det fredag og kjenne det litt i kroppen allerede, så det gjenstår bare å si 1000. Takk for oppmøte og husk at disse seminarene samsvarer. Seminarene arrangeres ja en gang i måneden.

01:28:41

At har vi usannsynlig interessante tema, så hjertelig velkommen tilbake.

01:28:48

Og god helg.